

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Vietējais ģeodēziskais tīkls un tā datu brīva atvēršana

Latvijas Pašvaldību savienības IT apakškomitejas sēde
2022. gada 23. februāris

Ģeodēzijas departamenta
direktors Ivars Liepiņš

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Saturs

- Iemesls
- Vēsturisks apskats
- Īss ieskats pašvaldību paveiktajā
- Vērtējums par Vietējo ģeodēzisko tīklu
- Iespējamie risinājumi

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Iemesls

Ģeotelpiskās informācijas koordinācijas padomes uzdevumā (10.11.2021. sēdes protokola Nr. PROT-97 uzdevums Nr. 3):

«Atļaut LĢIA vērsties Latvijas Pašvaldību savienībā ar nolūku noskaidrot vietējo pašvaldību viedokli par iespējamo Vietējā ģeodēziskā tīkla datu bāzes atvēršanu lietotājiem.»

Atbilstoši Ministru kabineta 2012.gada 24.jūlija noteikumiem Nr.497 «Vietējā ģeodēziskā tīkla noteikumi»:

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra sniedz metodiskos norādījumus, atzinumus šajos noteikumos noteiktajā kārtībā, kā arī, ja nepieciešams, metodisko atbalstu vietējām pašvaldībām vietējā tīkla pilnveidošanā, ģeodēzisko datu atjaunošanā un ģeodēziskās informācijas apritē.

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Vietējais ģeodēziskais tīkls (1)

- Līdz neatkarības atjaunošanai «местная сеть» noteikta ar dažādu precizitāti no dm līdz m. Bieži apzināti sagrozīta pret valsts mēroga koordinātu sistēmu.
- Vienlaicīgi ar 1992. gada Latvijas Ģeodēzisko koordinātu sistēmas (LKS-92) ieviešanu transformēts ar vispār pieejamiem parametriem lielākām teritorijām. Laika, datu un precīzu jaunu novērojumu trūkuma dēļ katras «местная сеть» transformēšana uz LKS-92 nav detāli izstrādāta.
- Realitātē līdz 2005. gada strādā no šiem punktiem kadastram, ADTI u.tml. jeb visam, iegūstot vērtības LKS-92 TM ar mm noteiktību.
- 2005. gadā parādās LatPos ar LKS-92 koordinātām. Bāzes staciju koordinātas noteiktas precīzi un 2011. gadā precizētas.

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Vietējais ģeodēziskais tīkls (2)

- 2012. gadā ar MK noteikumiem sadalot valsts ģeodēzisko tīklu rodas vietējais tīkls ar nepilnveidoto sadaļu (visi līdzšinējie dati) un pilnveidoto sadaļu, kurā novērojumu precizitāte ir atbilstoša mūsdienu prasībām.
- Pilnveidotā sadaļā var nokļūt ar jauniem ģeodēziskiem mērījumiem un kontroli Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūrā.
- Vietējā ģeodēziskā tīkla punkti ir pašvaldību īpašums ar to pazemes un virszemes konstrukcijām. Piemēram, triangulācijas torņi.
- Pašvaldībām jāpieņem lēmums par Vietējā ģeodēziskā tīkla turpmāko likteni: vai pilnveidos, ja pilnveidos kurās pašvaldības daļās.
- Vietējais ģeodēziskais tīkls nav nepieciešams tajā apjomā, kā bija «местная сеть» un pēc neatkarības ierīkotie papildus ģeodēziskie tīkli.

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Vietējā ģeodēziskā tīkla datubāze (1)

- 2012. gadā sadalot ģeodēzisko tīklu valsts un vietējā ģeodēziskā tīklā izveidojās divas ģeodēziskā tīkla datubāzes
- Abas datubāzes uztur Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra
- Valsts ģeodēziskā tīkla datubāze bezmaksas brīvi pieejama
- Vietējā ģeodēziskā tīkla datubāze bezmaksas pieejama reģistrētiem lietotājiem jeb pašvaldību deleģētām par vietējo ģeodēzisko tīklu atbildīgām personām
- Atšķirīgā piekļuve saistīta ar vietējā ģeodēziskā tīkla juridisko piederību pašvaldībām un Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras pienākumu un atbildību veikt ģeodēzisko raksturlielumu bezmaksas kontroli.

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Problēmas ar Vietējā ģeodēziskā tīklu (1)

Pašlaik vietējā ģeodēziskā tīkla galvenās problēmas pašvaldību sadaļā:

- nav pieņēmušas lēmumu par Vietējā ģeodēziskā tīkla likteni
- pilnveidotos ģeodēziskos raksturlielumus izsniedz savādākā veidā jeb «zem letes»
- nepublicē jaunākos datus datubāzē, jo negrib publicēt
- iekasē samaksu par Vietējā ģeodēziskā tīkla punktiem. Vienreizēji vai kopā ar samaksu par ADTI datiem
- nedelegē vai neatjauno deleģēto par Vietējo ģeodēzisko tīklu atbildīgo personu

Pašlaik vietējā ģeodēziskā tīkla galvenās problēmas Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras atbildībā ir novecojusi un brīvai piekļuvei slēgta Vietējā ģeodēziskā tīkla datubāze.

Apkopojot deviņu gadu darbu secināms – plānotā kārtība nestrādā.

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Risinājums par Vietējo ģeodēzisko tīklu

- Secīgi soļi vienā no scenārijiem Vietējā ģeodēziskā tīkla Noteikumu izpildei:
 1. Tiek veikta Pašvaldības teritorijā esošā Vietējā ģeodēziskā tīkla apsekošana jeb inventarizācija
 2. Balstoties uz Apsekošanas informāciju Vietējais ģeodēziskais tīkls tiek ņemts uzskaitē
 3. Pašvaldība pieņem lēmumu par tālāku Vietējā ģeodēziskā tīkla likteni
 4. Nosaka kārtību un samaksu par Vietējā ģeodēziskā tīkla iznīcināšanu jeb izmaksas jauna ierīkošanai
 5. Gadījumā, ja pilnveido Vietējo ģeodēzisko tīklu, tad brīvi izsniedz lietotājam no viena autoritatīva avota

Latvija Ģeotelpiskās informācijas aģentūra ir veikusi šādas darbības un pamatojoties uz Ministru kabineta apstiprinātu maksas cenrādi slēdz līgumus par izmaksu segšanu jauna Valsts ģeodēziskā tīkla punkta ierīkošanai vietā un laikā, kas ir piemērots Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras mērķiem un plāniem.

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Risinājums par Vietējo ģeodēziskā tīkla datubāzi

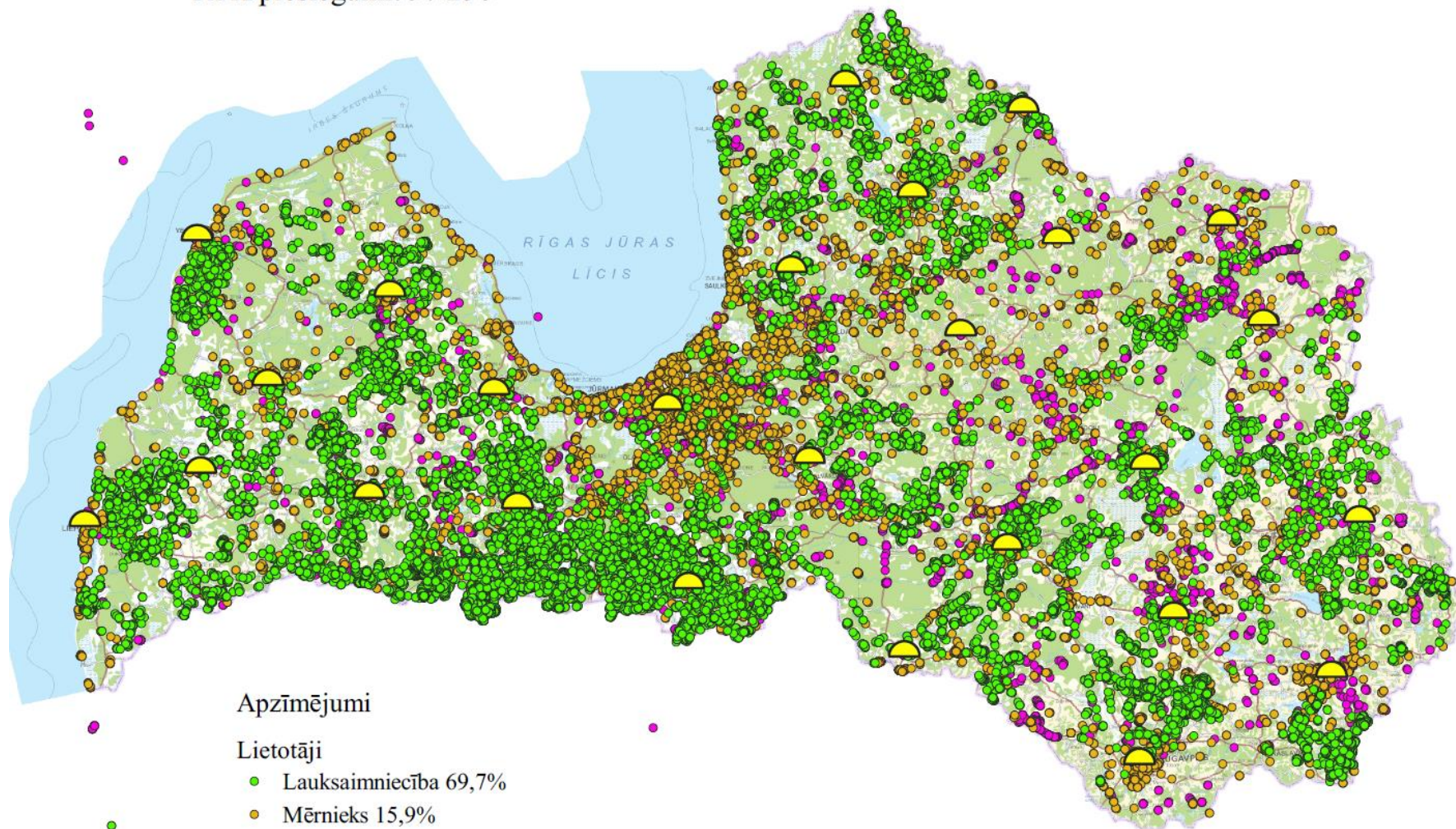
Pašvaldības piekrīt, ka Vietējā ģeodēziskā tīkla dati ir brīvi pieejami atvērto datu veidā. Lēmumu nostiprina ar attiecīgām izmaiņām Ministru kabineta noteikumos.

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra finansē ārpus saviem IKT risinājumiem modernas, brīvi, ērti un atvērti pieklūstamas Vietējā ģeodēziskā tīkla datubāzes izveidi un uzturēšanu. Paturot kontroli pirms datu publicēšanas pilnveidošanas sadaļā.

Valsts ģeodēziskā tīkla bezmaksas brīva pieejamība veicina tā izmantošanu (LatPos piemērs)

2021.gada augusts
RTK pieslēgumi: 97 256

Apzīmējumi

Lietotāji

- Lauksaimniecība 69,7%
- Mērnieks 15,9%
- Citi 14,4%
- LatPos bāzes stacijas

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Paldies par uzmanību!

Ivars Liepiņš
Ivars.Liepins@lgia.gov.lv
mob. tel. 26165678